

ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА УПРАВЛІННЯ НИМИ

Григораши Т.Ф., Губенко Я.Я., Панич К.В.
Дніпропетровська державна фінансова академія

Проаналізовано наукові підходи до визначення поняття «фінансові ресурси». Визначається класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства. Розглядається структура управління фінансовими ресурсами. Показано важливість управління та раціональності використання фінансових ресурсів для ефективного функціонування підприємства. Запропоновано шляхи покращення формування та використання фінансових ресурсів підприємств.

Ключові слова: фінансові ресурси підприємства, управління фінансовими ресурсами, раціональне використання фінансових ресурсів.

Постановка проблеми. В сучасних ринкових умовах господарювання в Україні важливе значення мають пошук джерел фінансування та забезпечення ефективного інвестування фінансових ресурсів. Склад, структура та розмір фінансових ресурсів суб'єктів господарювання обумовлюється необхідністю розвитку фінансово-господарської діяльності.

Від величини фінансових ресурсів та їх ефективного використання залежить фінансовий стан підприємства: платоспроможність, фінансова стійкість, ліквідність. Належна наявність фінансових ресурсів забезпечує виконання фінансових зобов'язань перед бюджетом, банками, страховими та іншими організаціями. Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємств є вагомим резервом покращення діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями формування та використання фінансових ресурсів займалися такі вітчизняні вчені, як І.О. Бланк, М.Д. Білик, І.В. Зятковський, О.Д. Василик, Л.О. Лігоненко, В.М. Опарін, К.В. Павлюк, А.М. Поддєрьогін та інші. Над дослідженням проблем функціонування фінансових ресурсів підприємств працювали російські та зарубіжні вчені В.В. Бочаров, В.В. Ковальов, М.В. Романовський, В.М. Родіонова, В.А. Слепов, Г. Дональдсон, Дж.С. Мілль, Р. Брейлі, Ю. Бріггем, С. Майерс та ін.

Метою даної статті. Визначення ролі фінансових ресурсів підприємства, класифікація їх з погляду різноманітності джерел формування, а також пошук сучасних методів покращення формування та використання джерел фінансових ресурсів підприємств.

Виклад основного матеріалу. Для фінансового забезпечення господарської діяльності суб'єктів господарювання потрібно знайти нові підходи до формування та використання фінансових ресурсів. В зв'язку з цим важливе значення мають дослідження наукових підходів до класифікації фінансових ресурсів з метою оптимізації джерел формування та їх ефективного використання.

Питаннями дослідження економічної сутності та природи фінансових ресурсів займалися багато дослідників, однак за останні роки їй досі не сформовано єдиного підходу до визначення сутності фінансових ресурсів. Це пояснюється розбіжностями у поглядах різних вчених на цю проблему, а також складністю економічної категорії «фінансові ресурси» (табл. 1).

Так, для ефективного функціонування окремого підприємства важливим моментом є визначення оптимальної потреби в ресурсах, щоб забезпечити раціональне формування і використання в подальшому цих ресурсів.

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «Фінансові ресурси»

Рудченко І.В. [4]	– джерела засобів підприємств, що направляються на формування його активів, тобто, це грошовий капітал, що використовується підприємством для формування своїх активів і здійснення виробничо-фінансової діяльності для одержання доходів і прибутку.
Козачок І.А. [1]	– сукупність усіх грошових ресурсів, які надійшли на підприємство за певний період або на певну дату у процесі реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (операційна діяльність), основних і оборотних засобів (інвестиційна діяльність) і видачі зобов'язань (майнових і боргових – фінансова діяльність).
Леось О.Ю., Коваль І.С. [5]	– власні та прирівняні до них кошти і фінансові активи, доступні для бізнесу на правах власності, у межах діючого законодавства.
Куліченко Ю.Л. [6]	– це частина коштів, що були сформовані під час створення суб'єкта господарювання, надходять на підприємство за результатами операційної, інвестиційної та фінансової діяльності для реалізації поставлених завдань та виконання зобов'язань.

Функціонування ринкової економічної системи в Україні можливе за умови зростання ефективності використання фінансових ресурсів. З метою забезпечення ефективного управління цим процесом на підприємствах повинна розроблятися спеціальна фінансова політика, яка спрямована на залучення фінансових ресурсів із різних джерел згідно потреб його розвитку у майбутньому періоді. Політика формування фінансових ресурсів представляє собою частину загальної фінансової стратегії підприємства, яка заключається у забезпеченні необхідного рівня самофінансування його виробничого розвитку. Оцінка ресурсного потенціалу підприємства як сукупності трудових, матеріальних та фінансових ресурсів забезпечує можливість реалізації його цілей; одноманітність техніко-економічних механізмів розподілу ресурсів на усіх рівнях технологічної структури; зіставлення фінансового потенціалу з цільовими стратегічними орієнтирами і прийнятним рівнем ризику для забезпечення фінансової безпеки підприємства [1].

Отже, можна надати систематизовану класифікацію фінансових ресурсів підприємства з погляду різноманітності джерел їх формування: під час створення підприємства, за рахунок власних та прирівняних до них коштів, мобілізації на фінансовому

ринку, надходження у порядку розподілу грошових надходжень (рис. 1).

На формування й використання фінансових ресурсів підприємств впливають різноманітні чинники, які у відношенні до суб'єктів підприємницької діяльності доцільно поділяти на внутрішні – несистематичні, які пов'язані безпосередньо з діяльністю окремого підприємства та зовнішні – систематичні, що не пов'язані безпосередньо з діяльністю підприємства, але впливають на неї.

Забезпечення діяльності підприємства достатнім обсягом фінансових ресурсів, підвищення ринкової вартості та максимізація прибутку є основним завданням управління фінансовими ресурсами.

Структура управління фінансовими ресурсами підприємствами передбачає декілька підходів:

1. Комерційний розрахунок полягає в постійному порівнянні витрат і результатів діяльності, передбачає справжню фінансову незалежність підприємств, тобто право самостійно вирішувати, що і як виробляти, кому реалізовувати продукцію, як розподілити виручку від реалізації продукції, як розпоряджатися прибутком, які фінансові ресурси формувати та як їх використовувати.

2. Держава не втручається в самостійність прийняття рішень підприємствами з приводу фінансової діяльності, але впливає на співвідношення господарюючих суб'єктів за допомогою економічних методів (податкової, амортизаційної, валютної політики).

3. На організацію фінансів впливають організаційно-правові форми господарювання, сфера та характер діяльності підприємств. Це виявляється в процесі формування капіталу (статутного фонду), розподілу прибутку, утворення грошових фондів, внутрішньо-відомчого розподілу коштів тощо [5].

Ресурси підприємства є необхідною умовою функціонування підприємства та здійснення процесу розширеного відтворення на всіх його стадіях і у всіх формах.

Для покращення формування та використання фінансових ресурсів доцільно:

1. Приділяти особливу увагу оптимізації структури капіталу шляхом управління величиною ефекту фінансового левериджу. Це передбачає визначення рентабельності власного капіталу при різних значеннях фінансового важеля. Найбільш оптимальним буде – таке співвідношення власного та позикового капіталу, за якого приріст чистої рентабельності власного капіталу та ефект фінансового левериджу будуть мати найбільше значення.

2. Оптимізувати структуру за критерієм мінімальної його вартості. Такий процес оптимізації полягає у попередній оцінці власного та позикового капіталу при різних варіантах його залучення та розрахунок середньозваженої вартості капіталу за обраними варіантами.

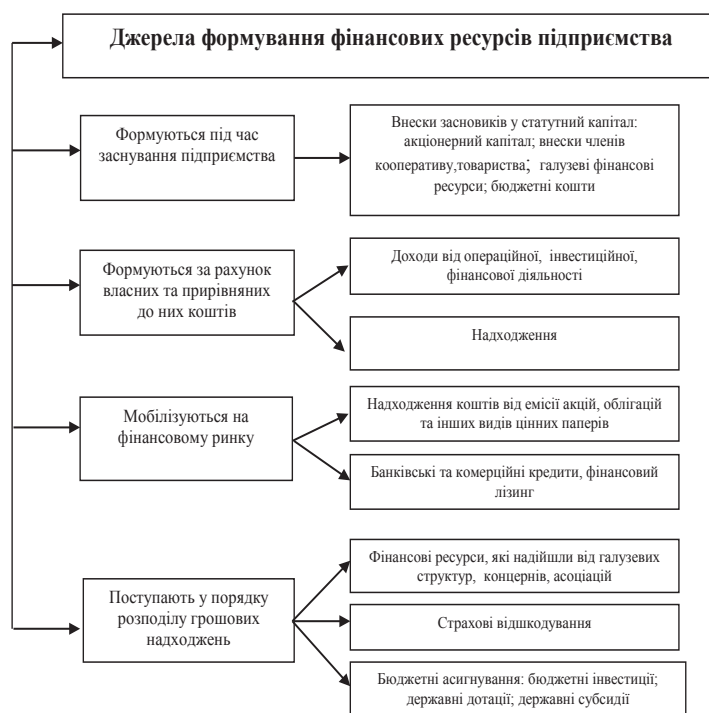

Рис. 1. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства

Джерело: [3]

3. Впроваджувати заходи щодо вирівнювання та оптимізації вихідного грошового потоку та зростання обсягу чистого грошового потоку. Особливо слід враховувати поділ грошових потоків за видами діяльності. При здійсненні управління грошовими потоками на підприємстві важливим є розробка заходів стимулювання збільшення чистого грошового потоку від кожного з видів діяльності.

4. З'єднати стратегічне мислення з конкретним планом дій на плановий період. Впроваджувати сучасні підходи формування й використання фінансових ресурсів. Саме таке поєднання дозволить підприємству досягти довгострокових позитивних результатів і мати стійке фінансове забезпечення.

Висновки і пропозиції. У сучасній економічній науці існує безліч визначень поняття «фінансові ресурси». Ми ж визначимо фінансові ресурси як власні або позичені кошти, які є на підприємстві, тобто всі активи підприємства – необоротні й оборотні. Фінансові ресурси класифікують наступним чином: за джерелами та етапами формування, за правом власності, за об'єктами та напрямками інвестування, термінами використання тощо, що, на нашу думку, дозволить підвищити ефективність механізму управління фінансовими ресурсами на підприємствах. Від ефективної організації та правильного управління фінансовими ресурсами підприємства залежить добробут підприємства: платоспроможність, фінансова стійкість, ліквідність та його положення на ринку [2].

Список літератури:

1. Козачок І. А. Формування та управління ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства / І. А. Козачок // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2011. – № 47. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_47_277.pdf
2. Похожа Н. В. Проблемні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства в умовах рецесії України / Н. В. Похожа // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – № 45. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/./cgiirbis_64.exe
3. Близнюк О. П., Горпиченко А. П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства / О. П. Близнюк, А. П. Горпиченко // Вісник Міжнародного Слов'янського університету, Серія «Економічні науки». – Том XV. – 2012. – № 2.

4. Рудченко І. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства / І. В. Рудченко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bsfa.edu.ua/files/konf/23022013/sekcija5/teza_litovska_fk_45.pdf
5. Леось О. Ю., Коваль І. С. Механізми формування фінансових ресурсів підприємств / О. Ю. Леось, І. С. Коваль // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
6. Куліченко Ю. Л. Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація / Ю. Л. Куліченко // Молодіжний вісник УАБС НБУ, Серія «Економічні науки». – 2013. – № 4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bulletin.uabs.edu.ua/./V726B86443B5FFB6C3>

Григораш Т.Ф., Губенко Я.Я., Панич Е.В.

Днепропетровская государственная финансовая академия

ФОРМИРОВАНИЕ ИСТОЧНИКОВ ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ ПРЕДПРИЯТИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НИМИ

Аннотация

Проанализированы научные подходы к определению понятия «финансовые ресурсы». Определяется классификация источников формирования финансовых ресурсов предприятия. Рассматривается структура управления финансовыми ресурсами. Показана важность управления и рациональность использования финансовых ресурсов для эффективного функционирования предприятия. Предложены пути улучшения формирования и использования финансовых ресурсов предприятий.

Ключевые слова: финансовые ресурсы предприятия, управление финансовыми ресурсами, рациональное использование финансовых ресурсов.

Grygorash T.F., Gubenko Ya.Ya., Panich K.V.

Dnepropetrovsk State Financial Academy

FORMATION OF SOURCES OF FINANCIAL RESOURCES MANAGEMENT COMPANIES AND THEM

Summary

Analysis of scientific approaches to the definition of "financial resources". Determine the classification of the sources of financial resources. The structure of financial management. Shown the importance of management and rational use of financial resources for the effective operation of the business. Ways of improving the development and use of financial resources of enterprises.

Keywords: financial resources of the enterprise, financial management, management of financial resources.

УДК 330.120

ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВЫСОКОЧАСТОТНОГО РЕЖИМА ЦЕНТРИФУГИРОВАНИЯ ПРИ ИЗГОТОВЛЕНИИ СТОЕК ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ ОПОР

Емельянова И.А., Лебедев П.Н., Смачило В.В.

Харьковский национальный университет строительства и архитектуры

Определено направления влияния технического решения на экономические показатели деятельности предприятия. Произведен расчет экономии по каждому из выделенных направлений. Экономически обосновано целесообразность внедрения в процесс формирования стоек высокочастотного режима центрифугирования. Расчитан возможный годовой экономический эффект.

Ключевые слова: экономия, экономический эффект, энергосбережение.

Постановка проблемы в общем виде и ее связь с важными научными или практическими задачами. Развитие строительной отрасли во многом зависит от развития отрасли строительной техники, ведь ей крайне необходимо высокоэффективное и многофункциональное оборудование для ведения строительных работ различного назначения. Помимо технических требований, разработка и внедрение инновационных технических и техно-

логических решений в сфере строительства требует их экономической оценки. При этом, нельзя забывать о том, что для эффективного выполнения строительных работ требуется правильный выбор соответствующего оборудования с точки зрения его экономически выгодной эксплуатации.

Важную роль в строительстве занимают бетонные и железобетонные изделия. Именно к оборудованию, которое производит бетонные и железобе-